

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten

s.remissvar@regeringskansliet.se

S2020/03728/SF

Yttrande över SOU 2020:24 - Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess

Kommunal har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad utredning och framför följande synpunkter:

Allmänt

Inom ramen för sitt uppdrag belyser utredaren viktiga utmaningar och utvecklingsområden i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Utredaren menar att det i nuvarande läge saknas samsyn kring innebörden och syftet av sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen samt att det finns brister i samverkan mellan myndigheter och aktörer. Kommunal delar utredarens bedömning och anser att detta har konsekvenser för individens försörjning, hälsa och social samvaro.

Mot denna bakgrund tillstyrker Kommunal följande rekommendationer i utredningen:

- att definiera *sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen* som en process som börjar då individens arbetsförmåga blir nedsatt på grund av sjukdom och pågår tills individen återfår sin arbetsförmåga och kan återgå i arbete hos sin arbetsgivare eller söka nytt, eller tills det konstateras att arbetsförmåga inte kan återfås. Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessens syfte är att individen ska återfå arbetsförmåga och därmed kunna återgå i arbete. Utredarna menar att definitionen bidrar till en gemensam syn beträffande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessens innebörd och syfte och främjar bättre dialog mellan aktörerna i processen.
- att ge Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Socialstyrelsen, Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap i uppdrag att samverka för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess, som ska skapa förutsättningar för individen att återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete. Kommunal delar utredarnas bedömning att nuvarande lagar, förordningar och regleringsbrev inte är tillräckliga för att myndigheterna på eget initiativ skulle samverka för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess.
- att samverka mellan myndigheterna och aktörerna i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, som inte är myndigheter, förtydligas genom att det skrivs in i myndigheternas instruktioner och Försäkringskassan ges samordningsansvar för

Kommunal.

samverkan.¹ Utredaren rekommenderar vidare att aktörerna på strukturell nivå utvecklar konkreta former för samverkan. Utredaren menar att aktörerna bör teckna en överenskommelse och skapa en styrgrupp som till exempel på ett strukturerat sätt tar fram samhällsinformation om sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen.

- att Försäkringskassans ansvar att bistå försäkrade som är i behov av stöd i kontakter med andra aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen utökas till att omfatta alla, istället för att enbart gälla de individer som berörs av rehabiliterande insatser som myndigheten samordnar.

Kommunal delar utredarens uppfattning att sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessens krav på individen att själv administrera sin process kan ha stora konsekvenser för individen vid fel administration. Ett vanligt exempel på detta är att förlora SGI:n (den sjukpenningsgrundande inkomsten).

- att arbetsgivare tar hjälp av företagshälsovård eller annan expertresurs inom områden arbetsmiljö och rehabilitering vid bedömning av arbetsplatsinriktat stöd för återgång i arbete, i de fall där den egna kompetensen inte är tillräcklig.

Utifrån sjukskrivna medlemmars erfarenheter delar Kommunal utredarens slutsatser om att arbetsgivare har låg kunskap om arbetslivsinriktat stöd, vilket ofta försvårar individens återgång i arbete.

Beträffande rekommendationen om stärkta drivkrafter för arbetsgivare framför Kommunal följande synpunkter:

- Inom ramen för överenskommelsen som parterna uppnådde, istället för hälsoväxlingen, pågår fortfarande aktivt arbete där en del är under en uppbyggnadsfas. Oenkligen behövs det en systematisk utvärdering av de olika insatser som gjorts och görs. Kommunal anser att överenskommelsen mellan parterna skulle kunna stärka och stärkas av den samverkan som utredaren föreslår mellan myndigheter och aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Kommunal anser också att redovisningsskyldighet av kostnader för ohälsa och sjukfrånvaro skulle stärka både överenskommelsen och myndigheters och aktörers vilja att samverka för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess samt förebygga ohälsa i arbetet.

Utifrån detta resonemang tillstyrker Kommunal utredarens rekommendation att utreda drivkrafter genom redovisningsskyldighet av kostnader för ohälsa och sjukfrånvaro som alternativ till hälsoväxling.

¹ Med aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen menar utredaren, förutom myndigheterna, SKR i egenskap av företrädare för hälso- och sjukvård och för socialtjänsten, SKR, Arbetsgivarverket och Svenskt Näringsliv som företrädare för arbetsgivarna, samt företrädare för Nationella rådet för finansiell samordning. Fackförbunden LO, TCO och Saco ska medverka i samverkan.

Kommunal.

Vänliga hälsningar
Kommunal

Tobias Baudin
Förbundsordförande

Yeshiwork Wondmeneh
Utredare